

BEIJING
BERLIN
BRUSSELS
DÜSSELDORF
FRANKFURT AM MAIN
HONG KONG

UL. KS. IGNACEGO SKORUPKI 5
00-546 WARSAW

TELEPHONE +48 22 5837100
FACSIMILE +48 22 5837109

BBLAW-WARSCHAU@BBLAW.COM
WWW.BEITENBURKHARDT.COM

KYIV
MOSCOW
MUNICH
NUREMBERG
SHANGHAI
ST. PETERSBURG
WARSAW

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2011 roku

**Trybunał Konstytucyjny
Al. Jana Christiana Szucha 12a
00-918 Warszawa**

Skarżąca:

M Z

Ul.

zastępowana przez pełnomocnika

r.pr. Pawła Kuglarza

nr wpisu Kr/Kr/1354

Beiten Burkhardt P. Daszkowski Sp. K..

/adres do doręczeń w nagłówku/

**SKARGA KONSTYTUCYJNA O STWIERDZENIE NIEZGODNOŚCI ART. 950 USTAWY –
KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO Z ART.45 ust. 1 i 77 KONSTYTUCJI**

W imieniu Skarżącej, działając na podstawie udzielonego mi pełnomocnictwa, wnoszę skargę konstytucyjną przeciwko przepisowi art. 950 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r., nr 43, poz. 296 z późn. zm., dalej „k.p.c.”), na podstawie którego Sąd Okręgowy w P postanowieniem z dnia stycznia 2011 r. orzekł ostatecznie o prawach i wolnościach Skarżącej.

Oświadczam, że wymienione wyżej postanowienie Sądu Okręgowego w P zostało doręczone z uzasadnieniem Skarżącej w dniu 24 stycznia 2011 r., tym samym termin do wniesienia skargi konstytucyjnej został zachowany.

Wskazuję, że w przedmiotowej sprawie naruszone zostały następujące prawa i wolności Skarżącej:

- prawo do sądu, tj. art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji RP,

Wobec powyższego wnoszę o:

- stwierdzenie niezgodności art. 950 k.p.c. z Konstytucją RP, tj. z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji RP, w obecnym brzmieniu tego przepisu, ponieważ wyłącza on możliwość zaskarżenia czynności opisu i oszacowania w terminie tygodniowym od doręczenia dłużnikowi protokołu z tej czynności.

UZASADNIENIE

1. Stan faktyczny.

Skarżąca przed wyznaczonym na dzień 02.07.2010 r. przez Komornika Sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne w sprawach sygn. , ,
oraz terminem czynności opisu i oszacowania należącej do Skarżącej nieruchomości doznała urazu, wskutek którego w dniach od .07.2010 do .07.2010 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim. Skarżąca dołożyła należytej staranności, aby poinformować Komornika Sądowego o zaistniałych okolicznościach. W dniu 01.07.2010 r. Skarżąca przesłała do Komornika Sądowego informację o okolicznościach zdrowotnych wraz z kopią zwolnienia lekarskiego.

W dniu 02.07.2010 r. wyznaczonym na dokonanie czynności opisu i oszacowania Skarżąca przebywała na terenie nieruchomości. Skarżąca poproszona przez komornika okazała ponownie przesłane zwolnienie. Komornik dokonał jedynie weryfikacji zaświadczenia lekarskiego i oświadczył, iż dłużniczka (Skarżąca) nie musi brać udziału w czynnościach. Zachowanie komornika w żaden sposób nie wskazywało, iż przystąpił do dokonania i zakończył czynności opisu nieruchomości. Wobec faktu, iż natychmiast po okazaniu zaświadczenia lekarskiego komornik odjechał z posesji, nie dokonał wizytacji drugiej z nieruchomości podlegających opisowi, braku informacji o zakończeniu czynności opisu i oszacowania, Skarżąca pozostawała w przekonaniu, że komornik odstąpił od zakończenia czynności opisu i oszacowania we wskazanym terminie. Wobec przekonania, iż do zakończenia czynności opisu i oszacowania nie doszło, Skarżąca nie mogła odnieść się do treści czynności opisu i oszacowania, wnosząc skargę.

W dniu 19 lipca 2010r. Skarżąca otrzymała od Komornika Sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne w sprawach sygn. , , oraz pismo oznaczone jako przekazanie odpisu protokołu i oszacowania nieruchomości oraz operat szacunkowy.

W dniu 26 lipca 2010 r¹. Skarżąca złożyła do Sądu Rejonowego w Ż I Wydział Cywilny Skargę na opis i oszacowanie wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do ich zaskarżenia. Co wymaga podkreślenia z uwagi na przedmiot niniejszej skargi Skarżąca dokonała tej czynności w terminie 7 dni od dnia doręczenia pisma przez Komornika Sądowego. Skarżąca złożyła wniosek o przywrócenie terminu mając na uwadze, iż z przyczyn niezależnych od niej dopiero po doręczeniu w dniu 19 lipca 2010 r. ww. dokumentów mogła odnieść się do ich treści, podczas gdy termin na zaskarżenie tych czynności upłynął w czasie, gdy nie była jeszcze poinformowana ani o fakcie ukończenia czynności opisu i oszacowania ani tym bardziej o wyniku tych czynności.

W niniejszej sprawie Sąd I instancji tj. Sąd Rejonowy w Ż I Wydział Cywilny postanowieniem z dnia .10.2010 r. sygn. akt doręczonym w dniu 02.11.2010 r. w przedmiocie odrzucenia skargi na opis i oszacowanie oraz oddalenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia odrzucił skargę na opis i oszacowanie oraz oddalił wniosek o udzielenie

¹ data stapła pocztowego Placówki Pocztovej B

nie zabezpieczenia. Z uzasadnienia postanowienia wynika, że przyczyną odrzucenia skargi było wniesienie jej po upływie terminu określonego w art. 767(3) k.p.c. oraz nieuwzględnienie w postanowieniu z dnia .09.2010 r. wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi.

Postanowieniem z dnia .09.2010 r. sygn. akt Sąd I instancji oddalił wniosek dłużniczki (Skarżącej) o przywrócenie terminu do wniesienia skargi na opis i oszacowanie, wniesiony wraz ze skargą na opis i oszacowanie w dniu 26.07.2010 r. Postanowienie to nie podlegało odrębnemu zaskarżeniu, a jako mające wpływ na treść postanowienia odrzucającego skargę na opis i oszacowanie, podlegało w trybie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zaskarżeniu wraz z postanowieniem z dnia .10.2010 r. w przedmiocie odrzucenia skargi na opis i oszacowanie.

Skarżąca zaskarżyła zażaleniem w całości ww. postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi na opis i oszacowanie wraz z postanowieniem oddalającym wniosek o przywrócenie terminu do jej wniesienia oraz w przedmiocie oddalenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia, jednocześnie wnosząc o:

- a) zmianę zaskarżonego postanowienia z dnia .10.2010 r. poprzez orzeczenie o przywróceniu terminu do wniesienia skargi na opis i oszacowanie i przyjęciu skargi do rozpoznania, a także poprzez uwzględnienie wniosku o ustanowienie zabezpieczenia w postaci zawieszenia postępowania egzekucyjnego.
- b) rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. postanowienia Sądu Rejonowego w Ż I Wydział Cywilny z dnia .09.2010 r. sygn. akt w przedmiocie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi na opis i oszacowanie, które zaskarżyła w całości oraz wnosząc o jego zmianę, poprzez orzeczenie o przywróceniu terminu do wniesienia skargi na opis i oszacowanie. Zaskarżonemu postanowieniu z dnia .09.2010 r. Skarżąca zarzuciła uchybienie art. 168 § 1 k.p.c. poprzez bezpodstawne przyjęcie, że do uchybienia terminowi do wniesienia skargi na opis i oszacowanie doszło w winy Skarżącej, w sytuacji gdy podczas czynności opisu i oszacowania korzystała ona ze zwolnienia lekarskiego, nie została pouczona o przysługującym jej prawie zaskarżenia czynności opisu i oszacowania, a ponadto została wprowadzona w uzasadnione okolicznościami mylne przekonanie, iż komornik wobec faktu okazania zwolnienia odstąpił od dokonania w wyznaczonym terminie czynności opisu i oszacowania.

Skarżąca podniosła, że Sąd I instancji błędnie przyjął, iż dłużniczka (Skarżąca) została pouczone o przysługującej jej skardze na opis i oszacowanie wskazując, iż „zawiadomienie wraz z pouczeniem dłużniczka otrzymała w dniu 12 listopada 2007 r.”. Sąd I instancji błędnie oparł swoje wnioskowanie o pouczeniu dłużniczki (Skarżącej) na bezzasadnie powołanym zawiadomieniu znajdującym się w aktach sprawy .

Skarżąca zwróciła uwagę, iż toczące się postępowanie egzekucyjne, ani wniesiona skarga na opis i oszacowanie nie dotyczą sprawy , dotyczą natomiast spraw , objętych zakresem przedmiotowego postępowania oraz podniosła, że postępowanie egzekucyjne, którego nieprawidłowości zaskarżono przedmiotową skargą zostało wszczęte w sierpniu 2009 r., a nie w 2007 r.. Sprawa i dokonywane w jej toku czynności były i nie są Skarżącej znane, nie mają związku z przedmiotowym postępowaniem, ani wniesioną skargą, stąd przypisywanie przez Sąd I instancji skutków czynności „zawiadomienia z pouczeniem” dokonanych w sprawie , jako nie mającej związku z niniejszą sprawą nie jest dopuszczalne. Faktem jest natomiast, iż Skarżąca nie została pouczone. Podczas sporządzania protokołu opisu i oszacowania Skarżącej nie zostało, a wobec jej nieobecności przy tej czynności w ogóle nie mogło zostać, udzielone przez Komornika Sądowego pouczenie o możliwości zaskarżenia czynności opisu i oszacowania. Zawarte w protokole opisu i oszacowania stwierdzenie o pouczeniu Skarżącej jest niezgodne z prawdą.

W stosunku do protokołów opisu i oszacowania, w których Komornik Sądowy zaznaczył nie mający miejsca fakt pouczenia o przysługującej skardze, Skarżąca podkreślała zarzucany już w skardze na opis i oszacowanie fakt naruszenia §131 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie czynności komorników, zgodnie z którym, przy dokonywaniu czynności opisu i oszacowania komornik powinien dążyć do zebrania wszelkich danych, które umożliwiają dokładne określenie nieruchomości i jej wartości.

Za wadliwym zakończeniem czynności opisu i oszacowania, potwierdzonym protokołami z czynności przemawiał, poza argumentami podniesionymi w skardze na czynności komornika, fakt iż oba protokoły jak wynika z ich treści dokumentują czynności opisu dokonane w tym samym dniu tj. 02.07.2010 r., o tej samej godzinie 11.15, przez te same osoby jednocześnie obecne na dwóch nieruchomościach oddalonych od siebie o ok.1,5 km, a uczestni-

czące w ich dokonaniu, tj. komornika sądowego, w obecności biegłego sądowego oraz podpisanego na protokole uczestnika czynności asesora komorniczego.

Sąd II instancji tj. Sąd Okręgowy w P okoliczności niniejszej sprawy nie wziął w ogóle pod uwagę, czemu dał wyraz także w pominięciu odniesienia się do nich w uzasadnieniu postanowienia z dnia stycznia 2011 r. doręzonego wraz z uzasadnieniem Skarżącej w dniu 24 lutego 2011 r.

W konsekwencji przedstawionego stanu faktycznego oraz wykładni przepisu art. 950 k.p.c. . dokonanej przez Sąd Rejonowy w Ż , a następnie Sąd Okręgowy w P Skarżąca utraciła możliwości zaskarżenia wadliwie dokonanej czynności opisu i oszacowania co pozbawiło ją ochrony prawnej, w szczególności możliwości zaskarżenia szeregu nieprawidłowości w przeprowadzeniu czynności opisu i oszacowania. Tymczasem możliwość wniesienia skargi na opis i oszacowanie jest jedyną właściwą czynnością do usunięcia wskazanych przez Skarżącą w tym zakresie nieprawidłowości postępowania.

Z uwagi na specyfikę niniejszej sprawy, wywodzącej się z praktyk występujących w postępowaniach komorniczych oraz z uwagi na zgromadzony w sprawie wyczerpujący materiał dowodowy oraz z uwagi na obszernie z rzeczowej potrzeby wywody jurystyczne przytoczone poniżej na wykazanie twierdzenia, iż niniejsza skarga jest oczywiście uzasadniona, ze względów metodyki wywodów, istotne elementy uzasadnienia przedkładam poniżej.

Wniosek o rozpoznanie skargi konstytucyjnej uzasadniam tym, że norma przepisu art. 950 k.p.c. i jej wykładnia przez polskie sądy, a w okolicznościach sprawy Skarżącej sposób, w jaki została zastosowana przez Sąd Rejonowy w Ż , a następnie Sąd Okręgowy w P poprzez ostateczne przesądzenie – w sposób pozbawiający Skarżącą prawa do poddania sądowej kontroli czynności komornika – od jakiego momentu należy liczyć termin na zaskarżenie czynności komornika w postaci opisu i oszacowania narusza prawa i wolności Skarżącej.

Opis i oszacowanie jest tym etapem postępowania, w którym następuje:

- a) dokładne określenie przedmiotu egzekucji: obszaru nieruchomości, jej części składowych i przynależności, praw związanych i obciążających nieruchomość

b) jej wycena, niezbędna dla przeprowadzenia licytacji.

Dokonanie powyższych czynności zajmuje określony czas, a ustawodawca uwzględnił tę okoliczność przy określaniu terminów, dlatego że początek lub koniec ich biegu (wyznaczony w dniach) ustalił na „rozpoczęcie” bądź „dzień zakończenia” opisu i oszacowania (art. 945 §3, art. 950 k.p.c.). O terminie opisu i oszacowania komornik zawiadamia znanych mu uczestników (art. 945 § 1 k.p.c.). Niemniej w praktyce, komornik zawiadamia uczestników jedynie o terminie rozpoczęcia opisu i oszacowania, bowiem z oczywistych względów nie jest możliwe określenie w tym momencie dokładnego czasu jego trwania. Zawiadomienie stron o czynności komornika służy temu, aby strony mogły w niej uczestniczyć. Służy również temu, aby strony mogły czynność tę zaskarżyć i w ten sposób kształtować przebieg postępowania. Tymczasem opis i oszacowanie, pomimo swojego rozciągnięcia w czasie, w sensie procesowym są jedną czynnością, i właśnie całej tej czynności dotyczyć może więc ewentualna skarga.

Niemniej jednak stronom postępowania nie jest znany dokładny termin ani nawet moment ukończenia opisu i oszacowania, co trudno zaakceptować. Zgodnie bowiem z art. 950 kpc, termin do zaskarżenia opisu i oszacowania liczy się od dnia jego ukończenia. W efekcie, strony postępowania o dacie zakończenia opisu i oszacowania dowiadują się zwykle w sposób przypadkowy, bardzo często nie mogą więc, w ustawowym terminie, zaskarżyć tej czynności komornika.

Można się także spotkać się również z inną praktyką. Strony postępowania egzekucyjnego dowiadują się o zakończeniu czynności z doręzonego im protokołu opisu i oszacowania. Nie jest do końca jasna podstawa doręczenia stronom takiego protokołu, najwyraźniej zakończenie opisu i oszacowania traktowane jest tutaj jako odrębna czynność komornika, o której zawiadomienie następuje w trybie art. 763 k.p.c.. Jednak nawet taka korzystna dla stron postępowania interpretacja (zakładająca obowiązek zawiadomienia o zakończeniu opisu i oszacowania poprzez doręczenie protokołu opisu i oszacowania) nie pozwala stronom skutecznie zaskarżyć czynności. Z reguły bowiem w ten sposób informacja o czynności dociera do nich już po upływie terminu, którego początek biegu wyznaczony jest przez art. 950 k.p.c.. Taka sytuacja miała właśnie miejsce w okolicznościach sprawy, której dotyczy niniejsza skarga.

W literaturze przedmiotu istnieje także pogląd, że komornik powinien zawiadamiać strony o zakończeniu opisu i oszacowania nieruchomości z wyprzedzeniem, a podstawą do tego zawiadomienia jest art. 945 §1 k.p.c. (A. Cudak Termin do wniesienia skargi na czynności komornika Przegląd Sądowy z 1998 r., nr 3, s. 50) - co jednak nie znajduje odzwierciedlenia w praktyce komorniczej. Natomiast według innych autorów „zakończenie opisu i oszacowania nieruchomości sprowadza się do podpisania protokołu czynności” (A. Cudak Termin... op cit. s. 49, O. Marcewicz w: A. Jakubecki (red.) Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz Kraków 2005).

Podsumowując, zarówno z art. 763, jak i z art. 945 §1 k.p.c. trudno wywieść nakaz zawiadomienia strony o zakończeniu opisu i oszacowania, a strona jest zawiadamiana na podstawie art. 945 §1 k.p.c. jedynie o rozpoczęciu tej czynności (najczęściej jest to informacja o „przystąpieniu do opisu i oszacowania”). W konsekwencji strona dowiaduje się o zakończeniu opisu i oszacowania z reguły po jego dokonaniu, co nie wpływa na bieg terminu do zaskarżenia czynności komornika. W efekcie, strona postępowania bądź nic nie wie o zakończeniu opisu i oszacowania, bądź dowiaduje się o nim po upływie terminu określonego w art. 950 k.p.c.. Powyższe powoduje, że strona traci praktycznie możliwości poddania prawidłowości tej czynności kontroli sądowej.

Przytoczone postanowienie Sądu II instancji z dnia stycznia 2011 r. narusza prawa i wolności Skarżącej w ten sposób, że zamknęło jej drogę do sądowej kontroli działań komornika, a zatem pozbawiło Skarżącą prawa do sądu.

Skarżąca wyczerpała tok instancji, gdyż od orzeczenia powyższego nie przysługuje Skarżącej żaden środek odwoławczy. Przy czym stan naruszenia praw i wolności Skarżącej trwa do chwili obecnej i jedynym środkiem do jego usunięcia jest skarga konstytucyjna.

2. Podstawa prawna orzeczenia Sądu II instancji i jej uzasadnienie.

Sąd Okręgowy w P postanowieniem z dnia stycznia 2011 r. w swych rozważaniach prawnych potwierdził niekorzystne dla Skarżącej następstwa wynikające z wykładni przepisu art. 950 k.p.c. dokonanej przez Sad I instancji.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia stycznia 2011 r. Sąd Okręgowy w P powołał się zarówno na przepis art. 763 k.p.c., jak i na przepis art. 950 k.p.c.. Jednakże to z przepisu art. 950 k.p.c. ostatecznie wywiódł normę prawną, która zamknęła Skarżącej drogę do sądu. W uzasadnieniu ww. postanowienia podano, iż „Zgodnie z art. 950 k.p.c. termin do zaskarżenia opisu i oszacowania liczy się od dnia jego ukończenia, a więc od dnia 2.07.2010 r.”²

Tym samym Sąd Okręgowy w P przyjął za Sądem Rejonowym w Ż, że zakończenie opisu i oszacowania nieruchomości sprowadza się do podpisania protokołu czynności przez komornika.

3. Wnioski.

Naruszenie art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji RP

Zgodnie z art. 45 ust. 1 konstytucji: “Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.” Natomiast art. 77 ust. 2 stanowi, że “Ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw.”

Zgodnie z poglądami doktryny w analizowanych artykułach Konstytucji RP została wyrażona bardzo ważna zasada, którą określa się mianem prawa od sądu. Jest bardzo istotne prawo jednostki, która może dochodzić swych praw przed “właściwym, niezależnym, bezstronnym i niezawisłym sądem”.

Podstawę prawa do sądu stanowią łącznie art. 45 ust 1 art. 77 ust. 2 Konstytucji RP, zgodnie z którymi każdy w postępowaniu cywilnym ma prawo do sądu, a ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności i praw. Prawo do sądu jest zatem uprawnieniem jednostki, aby wszystkie sprawy i spory jej dotyczące mogły znaleźć rozpoznanie i rozstrzygnięcie przez sąd, dający gwarancje dokonywania obiektywnych, sprawiedliwych i słusznych decyzji (orzeczeń).

² dzień wizyty komornika na terenie nieruchomości i sporządzenia protokołu z czynności opisu i oszacowania dwóch nieruchomości Skarżącej a to objętych księgami wieczystymi o Nr Kw

W wyroku z dnia 9 czerwca 1998 r. Sygn. K. 28/97 Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż „z art. 45 ust. 1 wynika jednoznacznie wola prawodawcy, aby prawem do sądu objąć możliwie najszerszy zakres spraw. Co więcej, z zasady demokratycznego państwa prawnego wynika dyrektywa interpretacyjna zakazująca zawężającej wykładni prawa do sądu (orzeczenia: z 21 stycznia 1992 r., sygn. K. 8/91, OTK w 1992 r., cz. I, s.82; z 29 września 1993 r., sygn. K. 17/92, OTK w 1993 r., cz. II, s.308 i n.; z 8 kwietnia 1997 r., sygn. K. 14/96, OTK ZU, Nr 2/1997, s.122). Ustawa zasadnicza wprowadza domniemanie drogi sądowej.”³

Trybunał Konstytucyjny uznał, że „na konstytucyjne prawo do sądu składa się w szczególności:

- 1) prawo dostępu do sądu, tj. prawo uruchomienia procedury przed sądem - organem o określonej charakterystyce (niezależnym, bezstronnym i niezawisłym);
- 2) prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności;
- 3) prawo do wyroku sądowego, tj. prawo do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia danej sprawy przez sąd.”⁴

Podobnie zgodnie z dominującym głosem przedstawicieli doktryny „Art. 45 deklaruje prawo każdego do sądu i do sprawiedliwego rozpoznania jego spraw. Chodzi tu o wszystkie sprawy – karne, cywilne, administracyjne, karnoskarbowe itp. Twórcy Konstytucji uznają zgodnie z doktryną demokratycznego państwa prawnego (por. art. 2), że jedynie sąd może być organem ostatecznie decydującym o wolnościach, prawach i obowiązkach jednostki.”⁵ Natomiast Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 marca 2002 r., P 9/01, OTK-A 2002, Nr 2, poz. 14 stwierdził, że: „Jednym z fundamentalnych założeń demokratycznego państwa prawnego jest zasada dostępu obywateli do sądu w celu umożliwienia im obrony ich interesów przed niezawisłym organem kierującym się wyłącznie obowiązującym w państwie prawem (...)” Ponadto „Brak wyszczególnienia w komentowanym artykule sytuacji, w których jednostka może angażować sąd w swojej sprawie, oznacza oczywiście zezwolenie na takie

³ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 czerwca 1998 r. Sygn. K. 28/97

⁴ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 czerwca 1998 r. Sygn. K. 28/97

⁵ P. Winczorek „Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.” Wydawnictwo Liber, Warszawa 2000; s. 65.

angażowanie w każdej sytuacji, według swobodnej jej oceny. Temu uprawnieniu odpowiada naturalnie obowiązek sądu »rozpatrzenia« tej sprawy»⁶

Trybunał Konstytucyjny uważa także, że art. 77 ust. 2 stanowi uzupełnienie i rozwinięcie art. 45 ust 1 Konstytucji RP. Przepis ten zakazuje ustawodawcy zamykania drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności i praw.

W opinii prof. Bogusława Banaszaka wyrażonej w publikacji „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz” podkreślono, iż „według utrwalonego i powszechnie w literaturze prawniczej aprobowanego orzecznictwa TK Konstytucja w art. 77 ust. 2 zabrania ustawodawcy zamykania sądowej drogi dochodzenia naruszonych praw i wolności oraz należności z tego tytułu. Ograniczenia w tym zakresie mogą być wprowadzone jedynie konstytucyjnie”⁷

Podobne stanowisko Trybunału znalazło się w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 lipca 2002 r. Sygn. akt SK 31/01: *“Art. 45 ust. 1 Konstytucji stanowi, że “każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd”. Zagadnienie prawa do sądu wielokrotnie było przedmiotem zainteresowania Trybunału Konstytucyjnego, wobec czego nie istnieje potrzeba ponownego szczegółowego definiowania powołanego wzorca konstytucyjnego. Powtórzyć jednak należy, że “jednym z fundamentalnych założeń demokratycznego państwa prawnego jest zasada dostępu obywateli do sądu w celu umożliwienia im obrony ich interesów przed niezawisłym organem kierującym się wyłącznie obowiązującym w państwie prawem” (orzeczenia z 8 kwietnia 1997 r., K. 14/96, OTK ZU nr 2/1997, poz. 16), a na prawo do sądu składają się w szczególności: prawo dostępu do sądu (prawo uruchomienia procedury), prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury (zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności) oraz prawo do wyroku sądowego (prawo do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia; wyrok z 9 czerwca 1998 r., K. 28/97, OTK ZU nr 4/1998, poz. 50).”⁸*

⁶ P. Sarnecki Omówienie art. 45, [w:] L. Garlicki (red), Konstytucja ; s. 1-2.

⁷ B. Banaszak „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz” Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009; s. 392.

⁸ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 lipca 2002 r. Sygn. akt SK 31/01

Niewątpliwym jest zatem, że w okolicznościach niniejszej sprawy, wyinterpretowana z art. 950 k.p.c. norma i jej zastosowanie przez Sąd I i II instancji zamknęły Skarżącej drogę do dochodzenia obrony swoich praw przed sądem w ogóle.

W niniejszej w sprawie występuje bowiem istotne naruszenie praw i wolności Skarżącej polegające na możliwym na gruncie przepisu art. 950 k.p.c. arbitralnym ujmowaniu momentu zakończenia czynności komornika w postaci opisu i oszacowania w ramach jego wykładni przepisu, w tym w taki sposób, aby strona nie zachowała realnego uprawnienia do złożenia skargi na czynności komornika.

Ponadto podkreślić należy, iż w tego typu przypadkach występuje i występowała także w przypadku Skarżącej wyraźna potrzeba do rozpatrzenia sprawy, jaką jest konieczność poddania kontroli sądowej wadliwie dokonanej czynności Komornika Sądowego. Niewątpliwie występuje zatem w tym przypadku „sprawa” jako przedmiot konstytucyjnego – tj. wywodzonego z art. 45 Konstytucji RP - prawa do sądu. Istotna jest również w niniejszej sprawie okoliczność, że naruszenie prawa do sądu spowodowało naruszenie innych majątkowych praw przysługujących Skarżącej.

Zaskarżony przepis powszechnie interpretowany w sposób przyjęty w sprawie Skarżącej przez Sąd I i II instancji wyłącza spod kontroli sądowej te przypadki, gdy strona z uwagi na brak wiedzy o momencie podpisania protokołu z czynności opisu i oszacowania przez komornika traci w następstwie upływu terminu określonego tymże art. 950 k.p.c. uprawnienie do zaskarżenia tej czynności, przez co naruszone zostają jej żywotne interesy majątkowe. Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że przepis art. 950 k.p.c., w obecnym brzmieniu wyłącza możliwość zaskarżenia czynności opisu i oszacowania w terminie tygodniowym od doręczenia dłużnikowi protokołu z tej czynności, przez co narusza konstytucyjne prawa i wolności Skarżącej.

Skarga konstytucyjna wnoszona na tle przedstawionego wyżej stanu faktycznego obejmuje w tym konkretnym przypadku wniosek o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją RP przepisu art. 950 k.p.c. w obecnym brzmieniu. Przepis ten bowiem daje możliwość takiej wykładni, która stała się podstawą niekorzystnego dla Skarżącej rozstrzygnięcia. Zatem przepis art. 950 k.p.c., w brzmieniu utrwalonym wykładnią sądową narusza Konstytucję.

Norma wynikająca z art. 950 k.p.c. w obecnym brzmieniu tego przepisu z uwagi na to, iż bieg terminu powiązany jest z momentem, od którego należy liczyć termin na zaskarżenie czynności komornika w postaci opisu i oszacowania i który nie musi być dla strony jawny dopuszcza element przypadkowości. Tym samym zostaje naruszona zasada równości wobec prawa. Strona, która powzięła wiadomość o rozpoczęciu biegu terminu do zaskarżenia będzie miała możliwość skorzystania z prawa do sądu, a strona, która takiej wiadomości nie otrzyma nie będzie miała możliwości skorzystania z prawa do sądu.

Prowadzi to w efekcie końcowym do pozbawienia Skarżącej i innych stron będących w podobnej sytuacji prawa do sądu, które wyraźnie wynika z art. 45 ust 1 art. 77 ust. 2 Konstytucji RP. Z tych powodów niniejsza skarga konstytucyjna stała się konieczna i jest uzasadniona. Dlatego art. 950 k.p.c. art. w kwestionowanym zakresie na wstępie wskazanym jest niezgodny z Konstytucją RP.

W świetle powyższego wnoszę jak w *petitum*.

Paweł Kuglarz

radca prawny

Załączniki:

- pełnomocnictwo od Skarżącej wraz z potwierdzeniem uiszczenia opłaty skarbowej,
- poświadczona za zgodność kopia postanowienia z dnia .10.2010 r. i z dnia .09.2010 z uzasadnieniem,
- poświadczona za zgodność kopia postanowienia z dnia stycznia 2011 r. z uzasadnieniem,
- 5 odpisów skargi konstytucyjnej wraz z załącznikami.